

میراث معنوی

ترجمه: سمیه مهدوی نیا

نشر شورآفرین

سرشناسه: مهنوی نیا، ۱۳۶۲ - گردآورنده، مترجم.
عنوان و نام پدیدآور: میراث معنوی / گردآوری و ترجمه سمیه مهنوی نیا.
مشخصات نشر: تهران: شورآفرین، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ۳۹۱ ص.

شابک: ۶ - ۰۱ - ۲۹۹۵ - ۹۶۴ - ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: آثار فرهنگی

موضوع: آثار فرهنگی - ایران

موضوع: فرهنگ عامه

موضوع: آداب و رسوم

موضوع: فرهنگ عامه - ایران

موضوع: ایران - آداب و رسوم و زندگی اجتماعی

رده بندی کنگره: ۹۱۳۸۹ م ۸۶ / م ۱۳۵ CC

رده بندی دیویی: ۳۶۳ / ۶۹

شماره کتابشناسی ملی: ۲۱۳۶۹۷۹

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، نرسیده به پیچ شمیران، کوی نوبخت،

شماره ۲، طبقه همکف: تلفن: ۷۷۶۰۳۲۱۲

shourafarin@gmail.com

میراث معنوی

گردآوری و ترجمه: سمیه مهدوی نیا

mahdavinia_7@yahoo.com

ویراستار: علی رضا کیوانی نژاد

طرح جلد: رامین کارگر

صفحه‌بندی: گیتی عباسی

ناظر فنی چاپ: حسین کاظمیان

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه نوبت چاپ: اول ۱۳۸۹

بها: ۷۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۹۵-۰۱-۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

این ترجمه را تقدیم می‌کنم به استاد محترم ارش نورآقایی که به میراث معنوی حیاتی دوباره بخشید.

با همکاری:

آزاده عطار

اشکان بروج

حمیدرضا مشیر

وحید نظری

فرشته ابراهیمی

و همچنین با سپاس از:

دکتر سید مجید سادات کیانی

لیلا ملا

پرتو حسنی زاده

فرشاد تهمورثی

مهرک حصارکی

این اثر با حمایت انجمن صنفی راهنمایان گردشگری استان تهران و زیر نظر استاد محترم ارش نورآقایی به انجام رسیده است.

فهرست

سخن ناشر.....	۹
مقدمه.....	۱۱
میراث معنوی چیست؟.....	۱۳
آسیا.....	۱۵
آفریقا.....	۱۳۳
آمریکا.....	۱۶۹
اروپا و اقیانوسیه.....	۲۰۷
ایران.....	۲۵۳
مقدمه.....	۲۵۵
ردیف موسیقی سنتی ایران.....	۲۵۷
زورخانه به مثابه میراث معنوی ایرانیان.....	۲۶۵
میراث معنوی تعزیه.....	۲۷۱
نمایش‌های آیینی و سنتی به مثابه میراث معنوی.....	۲۷۵
نوروز در فرهنگ ایران.....	۲۷۹
موارد دیگری از آیین‌هایی که در کشورمان برگزار می‌شوند.....	۲۸۷

سخن ناشر

در این کتاب برخی آداب و رسوم کشورها، به عنوان میراث معنوی شناخته شده است. و این نه به دلیل تطبیق این رسوم با خردورزی و ادیان الهی است. بلکه بیشتر به دلیل باستانی بودن، و واجد عناصر و نشانه هایی از زندگی بنوی و باستانی است که مورد توجه واقع شده اند. بنابراین چاپ این کتاب لزوماً تأیید محتوای این مراسم نیست. شایان ذکر است که مراسم رایج در جهان، فراروی اندیشمندان گذاشته می شود تا ضمن آشنایی با این مباحث به نقد و بررسی عالمانه آن ها اهتمام ورزند.

مقدمه

بیشتر مردم کشور ما با عبارت «میراث فرهنگی» آشنا هستند، اما شاید تعداد کمی بدانند واژه «میراث» فقط با واژه «فرهنگ» به کار نمی‌رود، بلکه امروزه عبارت‌هایی چون «میراث طبیعی»، «میراث دیجیتال»، «میراث زیر دریا»، «میراث مستند»، «میراث صنعتی»، «میراث کشاورزی» و «میراث معنوی» هر کدام تعریف و معنای خاصی دارند که در جامعه جهانی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

به همین دلیل باید یادآوری کنیم که میراث معنوی یا *intangible heritage* موضوعی است که از چندین سال پیش در بخش فرهنگی یونسکو برای حفاظت از میراث فرهنگی - معنوی تمام ملت‌ها، تعریف شده و از آن پس برایش برنامه‌ریزی‌های بین‌المللی انجام می‌شود. میراث معنوی شامل سنت‌های شفاهی چون زبان، هنرهای نمایشی مثل موسیقی و تئاتر، آیین‌ها و رویدادها، دانش و تجارب اجتماعی در رابطه با طبیعت و هستی و همچنین صنایع سنتی است.

از آن‌جا که تاکنون در کشور ما کتابی با موضوع و عنوان «میراث معنوی» وجود نداشته، برخی از راهنمایان گردشگری به این فکر افتادند که میراث معنوی جهانیان و از جمله ایران را به هم‌وطنانشان بشناسانند تا جایی که کتاب حاضر نمونه به ثمر رسیدن این تلاش است. این‌که چرا راهنمایان گردشگری به این فکر افتادند، از این موضوع نشأت می‌گیرد که آن‌ها در سفرهای متعددشان و در همراهی مردم، همواره علاوه بر میراث فرهنگی و طبیعی، با میراث معنوی مقاصدی که به آن‌ها سفر می‌کنند، سروکار داشتند.

تا چند سال پیش، عنوان «میراث معنوی» در رسانه‌ها و کتاب‌ها مطرح نمی‌شد و به همین دلیل عموم مردم ایران شناختی نسبت به این موضوع نداشتند اما به همت برخی کارشناسان میراث معنوی و همچنین مؤلفان این کتاب، امروزه برخی مجلات و

روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها که به موضوع میراث فرهنگی و گردشگری و محیط زیست می‌پردازند، عنوان «میراث معنوی» را در لابه‌لای صفحاتشان جای داده‌اند.

کتاب حاضر در دو بخش «میراث معنوی جهانی» و «میراث معنوی ایرانی» تدوین شده است. در بخش اول کتاب، همه میراث معنوی جهانی که تا سال ۲۰۱۰ در فهرست یونسکو به ثبت رسیده است دیده می‌شود و در بخش دوم، برخی از مهم‌ترین میراث معنوی ایران مورد توجه قرار گرفته است.

امیدواریم به زودی همه میراث معنوی ایران از اقصی نقاط کشور جمع‌آوری، بررسی و سرانجام در «فرهنگ‌نامه میراث معنوی ایران» چاپ شوند.

ارش نورآقایی